

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. kesäkuuta 2026
(OR. en)

6431/26

LIMITE

UK 27

Toimielinten välinen asia:
2026/0057(NLE)

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON PÄÄTÖS Euroopan unionin ja Euroopan
atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen
kuningaskunnan välisen Gibraltaria koskevan sopimuksen
allekirjoittamisesta unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2026/...

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön
sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan
välisen Gibraltaria koskevan
sopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 217 artiklan
yhdessä sen 218 artiklan 5 ja 7 kohdan ja 8 kohdan toisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Gibraltarin alueen, jäljempänä 'Gibraltar', dekolonisaatiota koskeissa Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmissa Gibraltar mainitaan "itsehallintoa vailla olevana alueena, jota Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta hallinnoi" Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan XI luvun mukaisesti.
- (2) Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen¹, jäljempänä 'kauppaa- ja yhteistyösopimus', 774 artiklan 3 kohdan ja Eurooppa-neuvoston 25 päivänä marraskuuta 2018 pidetyn kokouksen pöytäkirjaan kirjatun tulevien sopimusten maantieteellistä soveltamisalaa koskevan Eurooppa-neuvoston ja komission julistuksen mukaisesti kauppaa- ja yhteistyösopimusta ei sovelleta Gibraltarin eikä sillä ole vaikutuksia kyseisellä alueella. Kuten mainituksessa julistuksessa todetaan, tämä "ei [...] sulje pois mahdollisuutta, että unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehdään erillisiä Gibraltarista koskevia sopimuksia" ja "[s]anotun rajoittamatta unionin toimivaltaa ja kunnioittaen täysimääräisesti sen jäsenvaltioiden alueellista koskemattomuutta, joka taataan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdassa, kyseiset erilliset sopimukset edellyttävät Espanjan kuningaskunnan etukäteissuostumusta".
- (3) Espanjan kuningaskunta, jäljempänä 'Espanja', ilmoitti 31 päivänä joulukuuta 2020 haluavansa, että unioni ottaa käyttöön Gibraltarista koskevan laajan ja tasapainoisen järjestelyn, joka perustuu Espanjan ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, jäljempänä 'Yhdistynyt kuningaskunta', välillä sovittuun poliittiseen kehikseen Gibraltarista koskevan sopimuksen tekemiseksi.

¹ EUVL L 149, 30.4.2021, s. 10,
ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2021/689\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2021/689(1)/oj).

- (4) Neuvosto antoi komissiolle 5 päivänä lokakuuta 2021 luvan aloittaa neuvottelut Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa Gibraltaria koskevasta sopimuksesta.
- (5) Neuvottelut saatiin päätökseen 12 päivänä joulukuuta 2025. Neuvottelujen tuloksena syntyi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välinen Gibraltaria koskeva sopimus, jäljempänä 'sopimus'.
- (6) Sopimus tai mikään sen soveltamiseksi toteutettu tai siitä johtuva toimi tai toimenpide ei muuta millään tavoin Espanjan oikeudellista asemaa suvereniteetin ja lainkäyttövallan osalta suhteessa Gibraltariin.
- (7) Koska Gibraltarin viranomaiset ovat luonteeltaan paikallisia ja käyttävät yksinomaan sisäistä toimivaltaa, kyseisten viranomaisten osallistumisen tämän sopimuksen soveltamiseen olisi katsottava tapahtuvan yksinomaan Gibraltarin sisäisen toimivallan puitteissa, ellei nimenomaisesti toisin määrätä.
- (8) Sopimuksella luodaan perusta kaikkien fyysisten esteiden poistamiselle unionin ja Gibraltarin väliltä ja edistetään yhteistä vaurautta sekä läheisiä ja rakentavia suhteita Gibraltarin ja sen Espanjassa sijaitsevan naapurialueen osalta, ja siihen liittyy vastavuoroisia oikeuksia ja velvoitteita, yhteistä toimintaa ja erityismenettelyjä.

- (9) Fyysisten esteiden poistaminen unionin ja Gibraltarin väliltä ei vaikuta unionin oikeuden mukaisiin Espanjan velvollisuuksiin sen ulkorajoilla.
- (10) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissio edustaa unionia ja esittää neuvoston perussopimusten nojalla määrittämät unionin kannat. Neuvosto hoitaa SEU 16 artiklan 1 kohdan mukaiset politiikkojen määrittelyä ja yhteensovittamista koskevat tehtävänsä vahvistamalla sopimuksella perustetuissa yhteistyöneuvostossa ja erityiskomiteoissa unionin puolesta otettavat kannat. Lisäksi kun sopimuksella perustettua yhteistyöneuvostoa tai samalla sopimuksella perustettuja erityiskomiteoita pyydetään hyväksymään säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, unionin puolesta kyseisissä yhteisissä elimissä otettavat kannat on vahvistettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan 9 kohdassa säädetyllä menettelyllä.
- (11) Kunkin jäsenvaltion olisi saatava lähettää sopimuksella perustettujen yhteistyöneuvoston ja erityiskomiteoiden kokouksiin yksi edustaja komission edustajan mukana osana unionin valtuuskuntaa.
- (12) Euroopan parlamentille tiedotetaan välittömästi ja täysimääräisesti, kuten SEUT 218 artiklan 10 kohdassa määrätään, jotta se voi käyttää täysimääräisesti oikeuksiaan perussopimusten mukaisesti.
- (13) Espanja, joka on ulkorajavalvonnasta Gibraltarin satamassa ja lentoasemalla vastaava Schengen-naapurivaltio, voi henkilöiden liikkumista koskevan sopimuksen toisen osan täytäntöönpanoa koskevan arvioinnin jälkeen pyytää unionia irtisanomaan sopimuksen.

- (14) Espanjan viranomaisten olisi oltava sopimuksen tulliin liittyvien määräysten soveltamisen osalta toimivaltaisia viranomaisia unionissa. Sopimuksen liitteen 21 lisäyksessä 1 olevassa 2 kohdassa tarkoitettussa poikkeustapauksessa Portugalin tasavallan viranomaisten olisi oltava sopimuksen tulliin liittyvien määräysten soveltamisen osalta toimivaltaisia viranomaisia unionissa.
- (15) Espanjan viranomaisten olisi toimitettava asiaankuuluvien kahdenvälisten hallinnollisten järjestelyjen toimintaa koskeva arviointi, joka on osa sopimuksen toisen osan täytäntöönpanoa koskevaa arviointia, jonka sopimuksella perustettu yhteistyöneuvosto tekee neljän vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta.
- (16) Sopimuksen moitteeton toiminta edellyttää, että Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta tekevät täytäntöönpanosuunnitelman ja sopivat tietyistä hallinnollisista järjestelyistä. Jos tällaista suunnitelmaa ja tällaisia järjestelyjä ei ole, sopimuksen asiaankuuluvia osia ei voida soveltaa. Sen vuoksi olisi tarpeen säätää sopimuksen asiankuuluvien osien soveltamisen keskeyttämisestä siksi ajaksi, jona Espanja keskeyttää täytäntöönpanosuunnitelman tai hallinnollisten järjestelyjen täytäntöönpanon tai lopettaa ne. Neuvoston perussopimusten mukaisten oikeuksien kunnioittamiseksi Espanjan olisi ilmoitettava asiasta etukäteen komissiolle ja neuvostolle ja otettava huomioon esitetyt näkemykset ennen täytäntöönpanosuunnitelman tai mahdollisten hallinnollisten järjestelyjen täytäntöönpanon keskeyttämistä tai niiden lopettamista.

- (17) SEUT 218 artiklan 7 kohdan nojalla on aiheellista valtuuttaa komissio päättämään sopimuksella perustetuissa erityiskomiteoissa unionin puolesta otettavista kannoista siltä osin kuin on kyse unionin säädösten soveltamisen ulottamisesta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan Gibraltarin osalta kyseisten säädösten mahdollisimman samanaikaisen soveltamisen varmistamiseksi unionissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Gibraltarin osalta.
- (18) SEUT 218 artiklan 7 kohdan nojalla on myös aiheellista valtuuttaa komissio hyväksymään unionin puolesta tiettyjä sopimukseen tehtäviä teknisiä muutoksia. Erityiskomiteoiden muiden päätösten osalta unionin puolesta otettavat kannat olisi vahvistettava SEUT 218 artiklan 9 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen.
- (19) Jotta unioni voisi toteuttaa nopeita ja tuloksellisia toimia etujensa suojaamiseksi sopimuksen mukaisesti sekä sopimuksen asiaankuuluvissa määräyksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti, komissiolla olisi oltava valtuudet toteuttaa tasapainottavia ja korjaavia toimenpiteitä ja päättää sopimuksen tai mahdollisten täydentävien sopimusten tiettyjen velvoitteiden soveltamisen kohdennetusta keskeyttämisestä, jos sopimuksen tiettyjä määräyksiä rikotaan tai tiettyjä ehtoja ei täytetä, erityisesti kun on kyse henkilöiden liikkumisesta, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta, valtiontuista, välillisestä verotuksesta, tavarakaupasta tai tieliikenteestä. Sopimuksen tai mahdollisten täydentävien sopimusten soveltamisen keskeyttämisestä kokonaan tai osittain sen lisäksi, että tiettyjen velvoitteiden soveltaminen keskeytetään kohdennetusti, olisi päätettävä SEUT 218 artiklan 9 kohdan mukaisesti.

- (20) Kun otetaan huomioon Espanjan, joka on naapurijäsenvaltio ja jolla on merkittävä rooli sopimuksen täytäntöönpanossa, erityisasema, on aiheellista säätää, että komissio kuulee Espanjaa ennen tässä päätöksessä tarkoitettujen päätösten tekemistä ja ennen asiaankuuluvien ehdotusten esittämistä neuvostolle.
- (21) Kun unionia vaaditaan toimimaan sopimuksen täyttämiseksi, toimet on toteutettava perussopimusten mukaisesti, noudattaen kullekin unionin toimielimelle annetun toimivallan rajoja. Sen vuoksi komission tehtävänä on toimittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle sopimuksessa vaadittavat tiedot tai ilmoitukset, paitsi silloin, kun sopimuksessa viitataan muihin unionin erityisiin toimieliimiin, elimiin ja laitoksiin, sekä kuulla Yhdistynyttä kuningaskuntaa erityiskysymysten osalta. Komission tehtävänä on myös edustaa unionia välimiesoikeudessa silloin, kun kiista on saatettu välimiesmenettelyyn sopimuksen mukaisesti.

- (22) Ottaen huomioon sopimuksen poikkeuksellisen ja ainutlaatuisen luonteen, joka – kauppaja yhteistyösopimuksen tavoin – on seurausta Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisesta, neuvosto päättää poikkeuksellisesti käyttää unionin mahdollisuutta käyttää Gibraltarin osalta Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevaa ulkoista toimivaltaansa. Unionin toimivallan käyttäminen sopimuksen kautta ei rajoita unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltaa, joka koskee minkä tahansa muun kolmannen maan kanssa käynnissä olevia tai käytäviä tulevia neuvotteluja kansainvälisistä sopimuksista tai tällaisten sopimusten allekirjoittamista tai tekemistä taikka mitä tahansa tulevia neuvotteluja sopimuksen 4 artiklassa tarkoitetuista täydentävistä sopimuksista tai tällaisten sopimusten allekirjoittamista tai tekemistä.
- (23) Sopimus olisi sen vuoksi allekirjoitettava unionin puolesta, ja olisi annettava yhteinen julistus siitä, miten olisi määriteltävä sopimuksen 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu niiden henkilöiden ryhmä, joiden matkan tarkoituksena on työskentely korvausta vastaan, yhteinen poliittinen julistus haitallisten verojärjestelmien torjumisesta, ja Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteinen julistus sopimuksen 152 artiklan 1 kohdasta, sekä hyväksyttävä komission ehdottama teksti Gibraltarin maantieliikenneyhteyksien täydentämistä koskevaksi julistukseksi.

- (24) Poistamalla kaikki henkilöiden ja tavaroiden liikkuvuuden fyysiset esteet unionin alueen ja Gibraltarin väliltä, sopimuksella rajoitetaan rajanylitystietojärjestelmän täysimääräisestä käyttöönnotosta alueella toimiville yksityishenkilöille, yrityksille ja muille sidosryhmille aiheutuvia häiriöitä. Sitä olisi sen vuoksi sovellettava väliaikaisesti sen voimaantuloon asti.
- (25) Sopimuksen allekirjoittaminen Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa tapahtuu erillisellä menettelyllä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan lupa allekirjoittaa Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välinen Gibraltaria koskeva sopimus, jäljempänä 'sopimus', muiden kuin Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta unionin puolesta sillä varauksella, että mainitun sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen²⁺.

2 artikla

1. Komissio edustaa unionia sopimuksen 22 ja 23 artiklan nojalla perustetuissa yhteistyöneuvostossa ja erityiskomiteoissa.
2. Kunkin jäsenvaltion, erityisesti Espanjan, on saatava lähettää sopimuksella perustettujen yhteistyöneuvoston ja erityiskomiteoiden kokouksiin yksi edustaja komission edustajan mukana osana unionin valtuuskuntaa.

² Sopimuksen teksti on julkaistu virallisessa lehdessä EUVL L, ..., ELI:... .
⁺ Valtuuskunnat / virallinen lehti: ks. asiakirja ST 6829/26 + ADD 1, 2 ja 3.

3. Jotta neuvosto voi hoitaa täysimääräisesti perussopimusten mukaiset politiikkojen määrittelyä, yhteensovittamista ja päätöksentekoa koskevat tehtävänsä, erityisesti vahvistamalla sopimuksella perustetuissa yhteistyöneuvostossa ja erityiskomiteoissa unionin puolesta otettavat kannat, komissio varmistaa, että neuvosto saa kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka liittyvät mihin tahansa kyseisten yhteisten elinten kokouksiin tai mihin tahansa kirjallisella menettelyllä hyväksyttäviin säädöksiin, riittävän hyvissä ajoin ennen kyseistä kokousta tai kyseisen kirjallisen menettelyn käyttöä ja joka tapauksessa viimeistään kahdeksan työpäivää ennen kyseistä kokousta tai kyseistä kirjallisen menettelyn käyttöä.

Neuvostolle on myös annettava hyvissä ajoin tieto sopimuksella perustettujen yhteistyöneuvoston ja erityiskomiteoiden kokouksissa käydyistä keskusteluista ja kokousten tuloksista sekä kirjallisen menettelyn käytöstä, ja sille on toimitettava ehdotukset pöytäkirjoiksi sekä kaikki tällaisiin kokouksiin tai kirjallisen menettelyn käyttöön liittyvät asiakirjat.

4. Komissio antaa tarvittaessa tietoja Euroopan parlamentille.

3 artikla

1. Komissio hyväksyy sopimuksen 23 artiklan 1 kohdalla perustetuissa erityiskomiteoissa unionin puolesta otettavat kannat kyseisten komiteoiden päätöksiin, joilla ainoastaan ulotetaan unionin säädökset koskemaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa Gibraltarin osalta, mahdollisesti tarvittavin teknisin mukautuksin.
2. Komissio hyväksyy sopimuksen 23 artiklan 1 kohdalla perustetuissa erityiskomiteoissa unionin puolesta otettavat kannat sopimuksen 75 artiklan 3 kohdan, 92 artiklan 3 kohdan, 123 artiklan 2 kohdan, 125 artiklan 2 kohdan, 154 artiklan 3 kohdan, 184 artiklan 7 kohdan, 257 artiklan 5 kohdan ja 283 artiklan 5 kohdan a ja d alakohdan mukaisia sopimuksen teknisiä mukautuksia koskeviin kyseisten komiteoiden päätöksiin.

4 artikla

1. Komissio tekee unionin päätökset seuraavien sopimuksen mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi sopimuksen vastaavissa määräyksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti:
 - a) velvoitteiden täytäntöönpanon keskeyttäminen 67 artiklan mukaisesti;
 - b) 198 artiklan 6 kohdassa esitettyjen tasapainottavien toimenpiteiden soveltaminen;

- c) 209 artiklan 3 kohdassa esitettyjen korjaavien toimenpiteiden soveltaminen;
 - d) 249 artiklassa määrätyn suojamenettelyn käyttö;
 - e) velvoitteiden täytäntöönpanon keskeyttäminen 252 artiklan 2 kohdan mukaisesti tai 252 artiklan 3 kohdassa määrättyjen toimenpiteiden soveltaminen;
 - f) 284 artiklassa esitettyjen korjaavien toimenpiteiden soveltaminen.
2. Komissio ilmoittaa neuvostolle hyvissä ajoin aikomuksestaan hyväksyä 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, jotta mahdollistetaan merkityksellinen näkemystenvaihto neuvostossa. Komissio ottaa esitetyt näkemykset mahdollisimman tarkasti huomioon. Komissio antaa tarvittaessa tietoja myös Euroopan parlamentille.
3. Komissio voi hyväksyä toimenpiteitä, joilla palautetaan sopimuksen mukaiset oikeudet ja velvoitteet sellaisina kuin ne olivat ennen 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden hyväksymistä. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin.

5 artikla

Komissio kuulee Espanjaa ennen tähän päätökseen perustuvien päätösten tekemistä ja ennen sopimukseen liittyvien ehdotusten esittämistä neuvostolle.

6 artikla

1. Espanjan on ilmoitettava neuvostolle ja komissiolle etukäteen sopimuksen 7 artiklassa tarkoitetun täytäntöönpanosuunnitelman, jäljempänä 'täytäntöönpanosuunnitelma', tai sopimuksen 29, 33, 38, 55, 56, 251, 260 ja 265 artiklassa ja sosiaaliturvan yhteensovittamisesta tehdyssä pöytäkirjassa tarkoitettujen hallinnollisten järjestelyjen, jäljempänä 'hallinnolliset järjestelyt', täytäntöönpanon keskeyttämisestä tai niiden lopettamisesta, jotta asiasta voidaan käydä merkityksellinen näkemystenvaihto neuvostossa ennen tällaista keskeyttämistä tai lopettamista. Espanjan on otettava esitetyt näkemykset huomioon.
2. Espanjan on ilmoitettava neuvostolle ja komissiolle, jos Yhdistynyt kuningaskunta keskeyttää täytäntöönpanosuunnitelman tai hallinnollisten järjestelyjen täytäntöönpanon tai lopettaa ne.

7 artikla

Unionin toimivallan käyttäminen sopimuksen kautta ei rajoita unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltaa, joka koskee minkä tahansa muun kolmannen maan kanssa käynnissä olevia tai käytäviä tulevia neuvotteluja kansainvälisistä sopimuksista tai tällaisten sopimusten allekirjoittamista tai tekemistä taikka mitä tahansa tulevia neuvotteluja sopimuksen 4 artiklassa tarkoitetuista täydentävistä sopimuksista tai tällaisten sopimusten allekirjoittamista tai tekemistä.

8 artikla

1. Espanjan on ilmoitettava komissiolle, kun täytäntöönpanosuunnitelma ja hallinnolliset järjestelyt ovat voimassa ja että ne on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön.
2. Edellyttäen, että sopimus on allekirjoitettu ja sen 336 artiklan 2 kohdassa vahvistetut edellytykset täyttyvät, sopimusta sovelletaan väliaikaisesti 15 päivästä heinäkuuta 2026 sen voimaantuloon saakka.
3. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle, Gibraltarin osalta, sopimuksen väliaikaista soveltamista varten tarvittavien unionin sisäisten vaatimusten ja menettelyjen valmiiksi saattamisesta edellyttäen, että Yhdistynyt kuningaskunta, Gibraltarin osalta, on ennen 2 kohdassa tarkoitettua päivää ilmoittanut unionille, että sen omat väliaikaista soveltamista varten tarvittavat sisäiset vaatimukset ja menettelyt on saatettu valmiiksi.

9 artikla

1. Hyväksytään tähän päätökseen liitetyt seuraavat julistukset:
 - a) yhteinen julistus siitä, miten olisi määriteltävä sopimuksen 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu niiden henkilöiden ryhmä, joiden matkan tarkoituksena on työskentely korvausta vastaan;

- b) yhteinen poliittinen julistus haitallisten verojärjestelmien torjumisesta;
 - c) Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteinen julistus sopimuksen 152 artiklan 1 kohdasta.
2. Neuvosto hyväksyy komission ehdottaman tekstin Gibraltarin maantieliikenneyhteyksien täydentämistä koskevaksi julistukseksi.
3. Neuvosto panee merkille Yhdistyneen kuningaskunnan julistuksen Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisestä vastaavuussopimuksesta.

10 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty ... päivänä ...kuuta ...,

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
